

Helga Zepp-LaRouches tale i Xi'an Kina: Hvordan man kan hjælpe Vesten med at forstå Bælte og Vejinitiativet bedre (på dansk)

Af Helga Zepp LaRouche:

Under det europæisk-asiatiske økonomiske forum i den kinesiske by Xi'an holdt Helga Zepp-LaRouche følgende foredrag. De indskudte overskrifter er tilføjede af redaktionen.

For de fleste kinesere er det meget vanskeligt at forstå, hvorfor så mange af Vestens institutioner reagerer så negativt på BRI (Bælte- og Vej-initiativet), og hvorfor der her i den sidste tid oppiskes en antikinesisk stemning, og at for eksempel kinesiske videnskabsmænd og 450.000 studerende i USA sættes under mistanke for at være spioner, hvad der minder om de værste dage under McCarthy-æraen. I Europa rejser nogle sikkerhedsmyndigheder lignende beskyldninger. For den kinesiske befolkning oplever BRI's virkelighed ud fra et helt andet perspektiv.

For folk i Kina udgør de sidste 40 års erfaringer med reform- og åbningspolitikken siden Deng Xiaoping en ufattelig succeshistorie. Fra et relativt fattigt udviklingsland – jeg har selv oplevet det i 1971, da jeg var i Kina for første gang – har Kina udviklet sig til den næststørste, ja i mange henseender endda til den største økonomiske nation i verden. 800 millioner mennesker blev løftet ud af fattigdommen; der har udviklet sig en middelstand på 300 millioner og derudover 600 millioner med en god levestandard. Moderniseringstempoet

er uden fortilfælde i verden, sådan som det for eksempel kommer til udtryk i et hurtigtogsnet på allerede 30.000 kilometer, som snart har forbundet alle de store byer med hinanden.

Siden præsident Xi Jinping i september 2013 i Kasakhstan satte Den nye Silkevej på dagsordenen, har Kina tilbudt alle andre stater et samarbejde med den kinesiske succesmodel. I løbet af de kun 6 år, der er gået, har BRI oplevet en utrolig genklang; mere end 130 nationer og mere end 30 store internationale organisationer samarbejder med BRI. Det største infrastrukturprojekt i menneskehedens historie har påbegyndt seks store korridorer, bygget jernbanelinjer, udbygget havne, opført industri-parker og videnskabsbyer og tilbyder for første gang udviklingslandene en mulighed for at overvinde deres fattigdom og underudvikling.

Her var BRI fra begyndelsen af åbent for alle denne verdens stater. Præsident Xi Jinping har ikke blot udtrykkeligt tilbudt USA og Europa samarbejde, men i utallige taler givet udtryk for, at han foreslår en helt ny model for internationalt samarbejde mellem nationerne, et "shared community for the future of mankind", et skæbnefællesskab for den samlede menneskehed. Og dermed har han foreslået en helt ny form for samarbejde, der overvinder geopolitikken og erstatter den med et harmonisk system for fælles udvikling til alles gensidige fordel. I denne henseende udgør BRI den absolut nødvendige økonomiske basis for en fredsorden for det 21. århundrede.

Medens Den nye Silkevej i mange lande i Asien, Afrika og Latinamerika og selv i Europa hilses som en storslået vision, som et koncept for fred gennem udvikling, sådan som pave Paul den 6. formulerede det i sin encyklika *Populorum Progressio* – "Om alle folks udvikling" fra 1967, så betegner de tidligere omtalte institutioner denne politik fra Kinas side som "konkurrence mellem systemerne".

Mange kinesere forstår ikke, hvordan det er kommet til denne heftige reaktion, født af geopolitiske motiver, og også i Vesten har en vis tilvæning gjort sig gældende over for de forandringer, som i løbet af de sidste næsten 50 år har ændret den politiske orientering og de politiske værdier.

Det afgørende punkt er, at der i Vesten har fundet et paradigmeskift sted siden 1971, der har ført i den præcist modsatte retning af den vej, som Kina er slået ind på.

Da præsident Nixon den 15. august 1971 ophævede Bretton-Woodssystemet og dermed de faste vekselkurser og dollarens guldstandard, lagde han grunden til en tiltagende opgivelse af en politik orienteret mod den fysiske økonomi og i stedet hen imod en politik, rettet mod de finansielle interesser og i stadig stigende grad mod den størst mulige profit.

Denne tendens forstærkedes ved ophævelsen af Glass-Steagall-loven om bankadskillelse i 1999 og af den efterfølgende fuldstændige deregulering af finansmarkederne, hvilket førte til gentagne dannelser af spekulationsbobler og til sidst til bankkrakket i 2008. Og da centralbankerne absolut ikke har ændret spor ved årsagerne til dette krak, men tværtimod har befordret den spekulative kasinoøkonomi gennem fortsat "quantitative easing", nulrenter og nu endda negative renter, så står det transatlantiske finanssystem nu foran muligheden for et langt mere dramatisk sammenbrud end for elleve år siden.

Den amerikanske økonom Lyndon LaRouche, min nyligt afdøde ægteemand, advarede i august 1971 om, at en fortsættelse af den monetaristiske politik, som Nixon slog ind på, ville medføre fare for en ny depression og en ny form for fascisme, dersom den ikke erstattedes af en ny økonomisk verdensorden. LaRouche gik også op imod Romklubbens malthusianistisk motiverede påstand fra 1972 om, at nu var "grænserne for vækst" nået – en vranglære, som hele den økologiske bevægelse lige indtil nu er opbygget på, og som har ført til en "forgrønnelse" af en stor

del af de vestlige partier. LaRouche svarede herpå med sin bog: "Der er ingen grænser for vækst", hvor han fremhæver den menneskelige kreativitets rolle som drivkraft for videnskabelige og teknologiske fremskridt, der definerer, hvad der er ressourcer.

Han advarede også dengang om, at det værdiskift, der fulgte med denne nyliberale økonomiske politik, ville medføre en sex-, rock- og narkokultur, som ville ødelægge befolkningens intellektuelle evner og dermed ikke blot frembringe en kulturel krise, men også ødelægge samfundets økonomiske produktivitet. Desværre befinder vi os i dag lige netop på dette punkt.

Kina går den modsatte vej

Kina slog i 1978 ind på den stik modsatte vej. Det erstattede Firebandens teknologifjendtlige politik med en dirigistisk og udviklingsrettet politik, finansieret af statslige kreditter.

Det, man ikke forstår i Vesten, er den kendsgerning, at den kinesiske økonomiske model i sine grundtræk er identisk med det amerikanske system, sådan som det udvikledes af den unge amerikanske republik's finansminister, Alexander Hamilton, med dets ide om en nationalbank og statsstyret kreditskabelse. Denne ide videreudvikledes af den tyske økonom Friedrich List, der er meget berømt i Kina, og udgjorde grundlaget for Lincolns økonomiske rådgiver Henry C. Carey, og påvirkede den økonomiske tankegang i Roosevelts Reconstruction Finance Corporation, hvormed han førte USA ud af 30-ernes depression. Reconstruction Finance Corporation var også forbilledet for Kreditanstalt für Wiederaufbau, hvormed Tyskland organiserede genopbygningen efter den anden verdenskrig og det tyske økonomiske mirakel.

Kina foretager sig altså nu om dage det, der udgjorde grundlaget for USA's og Tysklands økonomiske succes, før de vendte sig fra denne politik og erstattede den med den

nyliberale model, hvis "succes" i dag for eksempel kan iagttages hos den største derivathandler i verden: Deutsche Bank.

Den konfucianske traditions betydning

Et ekstremt vigtigt aspekt af BRI's succes, der kun forstås utilstrækkeligt i Vesten og efter min opfattelse ikke understreges klart nok, er det kinesiske samfunds togethalvt tusind år gamle konfucianske tradition, der kun afbrødes i de ti år under kulturrevolutionen. I Kina spiller det almene vel takket være denne tradition en større rolle end individet, der i Vesten efter Renæssancen opnåede en større betydning, der dog med det liberale værdiskift så at sige har revet sig fuldstændigt løst og har udartet sig til "alt er tilladt".

Den konfucianske tradition indebærer også, at udviklingen af den moralske karakter udgør det højeste mål for opdragelsen, hvilket udtrykkes ved begrebet "junzi", der nogenlunde svarer til Schillers begreb "den skønne sjæl". Det har derfor for mere end to tusinde år været anset for selvindlysende i Kina, at hensynet til den offentlige moral og bekæmpelsen af slette egenskaber i befolkningen udgør forudsætningen for et højtudviklet samfund.

I Vesten går forestillingen om nødvendigheden af en moralsk forbedring fuldstændigt imod tidsånden siden afskaffelsen af det humboldtske opdragelsesideal, hvis midtpunkt ligeledes var den "skønne karakter". Det er altså i det højeste ud fra det udartede liberale systems standpunkt, at nogen kan betegne Kina som et "autoritært system", ikke set ud fra den kinesiske kulturhistories synspunkt.

Den, der vil forstå Xi Jinpings hensigter, må tage hensyn til hans svar på et spørgsmål fra otte professorer fra Det centrale Akademi for de Skønne Kunster (CAFA) for godt et år siden, hvor han understreger den æstetiske opdragelses

overordentlige betydning for den kinesiske ungdoms åndelige udvikling. Den æstetiske opdragelse bør spille en afgørende rolle for den skønnes ånds udvikling, den bør fylde de studerende med kærlighed og fremme skabelsen af store kunstværker.

Allerede Konfucius tillagde beskæftigelsen med poesi og god musik en afgørende rolle ved menneskets æstetiske opdragelse, men en absolut nøgle til forståelsen af Xi Jinpings vision, ikke blot om "den kinesiske drøm", men om hele den samlede menneskeheds harmoniske udvikling er den lærde, der har skabt det moderne uddannelsessystem: den første undervisningsminister i Den Provisoriske Republik Kina, Cai Yuanpei. Cai stødte under sine rejser på jagt efter det bedste daværende uddannelsessystem til sidst i Leipzig på Baumgartens og Schillers æstetiske skrifter og blev gennem filosofihistorikeren Wilhelm Windelband opmærksom på Wilhelm von Humboldts dannelsesopfattelse. Han blev fuldstændigt begejstret over slægtskabet mellem Schillers begreb om den æstetiske opdragelse og den konfucianske morallære og indså, at Schiller havde præget den tyske klassiske ånd med "stor klarhed".

Cai anvendte disse ideer til at modernisere det kinesiske uddannelsessystem og skabte det nye begreb "meiju" for den æstetiske opdragelse. Dermed blev den allerede hos Konfucius eksisterende ide om, at karakteren kan forædles ved fordybelse i den store klassiske kunst, forstærket, ved at der på denne måde kan bygges en bro mellem den sanselige verden og fornuften. I en artikel fra 1919 formulerede Cai tanker, der også i dag kan bygge en bro for Vestens problemer:

"Jeg tror, at roden til vort lands problemer ligger i kortsynetheden hos rigtigt mange mennesker, der vil have hurtig succes eller hurtige penge uden nogen højere moralsk tankegang. Den eneste medicin er den æstetiske opdragelse."

Menneskeheds fælles fremtid

Det falder mange mennesker i Vesten svært at tro, at Kina kan mene det alvorligt med sin ide om et win-win-samarbejde, fordi de på grund af det netop beskrevne paradigmeskift har vænnet sig for meget til, at alle menneskelige interaktioner må være et nulsumsspil. Men vi bør her i Vesten minde os om, at det var Den vestfalske Fred – der afsluttede 150 års religionskrige – der etablerede det princip, at en varig fredsordning må tage hensyn til naboens interesse. Den vestfalske Fred begrundede den internationale folkeret og lagde grunden for FN-pagten. Det er Vesten, ikke Kina, der med begreber som "beskyttelsesansvar" (right to protect), såkaldt humanitære krigsindgreb og regimeskift gennem farverevolutioner, sådan som vi lige nu oplever det i Hongkong, har fjernet sig fra de fastlagte principper såsom den absolutte respekt for alle staters suverænitet.

Xi Jinpings vision om "en fælles fremtid for menneskeheden" svarer til den konfucianske tanke om alles harmoniske udvikling, en tradition, som også Cai Yuanpei har bidraget til med vigtige tanker. Han udkastede drømmen om "et stort fællesskab for hele verden" (datong shijie), der var harmonisk og uden hære og krige, og som kunne opnås ved dialog mellem kulturerne. Han sammenlignede en kulturs optagelse af andre kulturer med åndedrættet, med menneskelegemets indtagelse af mad og drikke, uden hvilket mennesket ikke kan leve. Er kik på historien viser, at al højere udvikling hos menneskeheden altid har fundet sted gennem en udveksling med andre kulturer.

Det er betegnende, at der i Vesten så godt som ikke findes nogle egentlige analytikere eller politikere, der i nævneværdig grad er gået ind på Xi Jinpings ide om "menneskehedens skæbnefællesskab". Hvis det overhovedet er sket, så nævnes det kun i en bisætning, som om det ikke lønner sig at se andet i det end kommunistisk propaganda og en forkyndelse af Kinas hensigt om at spille en førende rolle på verdensscenen i fremtiden. Men det, som Xi sagde på Det kommunistiske Partis 19. kongres, var, at menneskene i Kina

inden 2050, altså omtrent på 100-årsdagen for grundlæggelsen af Det kommunistiske Parti, skulle have demokrati, menneskerettigheder, en udviklet kultur og et lykkeligt liv. Og ikke blot kineserne, men alle folkeslag på denne planet.

Og dermed er det spørgsmål rejst – og besvaret positivt – der egentlig med tanke på alle de kaotiske forhold på vor planet burde beskæftige alle filosoffer, videnskabsmænd og statsmænd og –kvinder: Kan menneskeslægten give sig selv en orden, der garanterer dens overlevelse på langt sigt, og som svarer til menneskets særlige værd som kreativ art? Xis koncept for et fremtidigt fællesskab fremstiller meget klart den ide, at ideen om den fælles menneskehed har fortrinsret, og at de nationale interesser først derefter defineres i overensstemmelse hermed.

For at kunne følge diskussionen på dette plan om, hvordan denne nye orden, den "reformerede internationale ledelse" skal se ud, må vi i Vesten vende tilbage til netop de humanistiske traditioner, som vort liberale system har skubbet til side. Tilsvarende ideer finder vi hos Nicolaus von Kues, der kun anså en fuld udvikling af Makrokosmos mulig gennem en harmonisk udvikling af alle mikrokosmosser. Eller i Gottfried Leibniz's ide om en præstabiliseret harmoni i universet, hvor en højere orden er mulig, fordi frihedsgraderne øges gennem en højere udvikling, hvorfor vi lever i den bedste af alle verdener. Eller i Friedrich Schillers ide om, at der ikke behøver at gives nogen modsætning mellem verdensborgeren og patriotten, fordi de begge orienterer sig mod menneskehedens fælles bedste.

Slutbemærkning

Kina må hjælpe Vesten med at forstå ideen med Den nye Silkevej. Kina bør ikke reagere defensivt på de antikinesiske angreb, men bør så meget som muligt og selvbevidst fremhæve sin egen histories glansperioder, vigtigheden af den konfucianske morallære, det særlige ved den kinesiske

digtekunst, skønheden i skriftmaleriet. Og Kina bør udfordre Vesten til selv at genoplive renæssancens humanistiske traditioner: Dante, Petrarca og Brunelleschi; den klassiske kultur hos Bach, Beethoven og Schiller og de republikanske traditioner i politikken. Kun hvis Vesten oplever en gennemgribende "foryngelse" og genopliver ideerne hos Alexander Hamilton, Friedrich List og Henry C. Carey, kan problemet løses.

Leibniz var ganske begejstret for Kina, og han forsøgte at få så meget som muligt at vide om landet fra de jesuitiske missionærer. Han var fascineret af, at kejser Kangxi var kommet frem til de samme matematiske slutninger som han selv, og sluttede deraf, at der eksisterer universelle principper, der er tilgængelige for alle mennesker og kulturer. Han anså endda kineserne for moralsk overlegne og skrev:

"I alle tilfælde forekommer vor nuværende situation i betragtning af det umådeholdne moralske forhold mig at være således, at det næsten forekommer nødvendigt, at man sender missionærer fra Kina til os for at lære os en naturlig teologisk anvendelse og praksis...

Jeg tror derfor, at hvis en vis mand valgtes til dommer, ikke over nogle gudinders skønhed, men over folkeslagenes fortræffelighed, så ville han skænke det gyldne æble til kineserne..."

Den tyske middelstand, de små og mellemstore foretagender og byer som Genova, Wien, Zürich, Duisburg og Hamborg og mange andre har for længst dannet sig et begreb om de muligheder, der ikke blot ligger i en udbygning af de bilaterale forhold, men især i en udbygning af samarbejdet med den tredje verden som for eksempel industrialiseringen af Afrika og Sydvestasien.

Den begejstring, der giver sig til kende i det internationale samarbejde om rumfart, ESA's samarbejde med de kinesiske

rumfartsprojekter, ideen om internationalt samarbejde på den fremtidige kinesiske rumstation, opbygningen af en international månelandsby og planen om at gøre Mars beboeligt, understreger, At Xi Jinpings vision om et fremtidigt skæbnefællesskab for menneskeheden er rykket på nært hold.